

"Alevilik" ve "Şia" hakkında bilgi verir misiniz?

Alevi, kelime mânâsıyla, Hz. Ali (r.a.)'ye mensubiyeti ifade eder. Şah-ı Nakşibend'e bağlı olanlara Nakşî, Abdülkadir Geylani'ye bağlı olanlara Kadirî, Mevlana'ya bağlı olanlara Mevlevî denildiği gibi, Ali (r.a.)'ye mensup olanlara da Alevî denilir.

Aslında bütün müslümanlar Ali (r.a.)'ye bağlıdırlar; onu canları gibi sever, onun gittiği yoldan gitmeye çalışırlar. Bununla beraber Alevilik, zamanla belli bir grubun ismi olmuştur. Anadolu Aleviliği, büyük ölçüde Şiilikten etkilenmiş olmakla beraber, Şiilikle arasında hayli farklar da vardır.

Nakşî ve Kadirî ekollerine mensup Müslümanların dergâhları olduğu gibi, Alevilerin de cemevleri vardır. Ancak cemevi, hiçbir zaman caminin alternatifi olmamalıdır, olamaz da. Bir Nakşî veya Kadirî, dergâhta nefsi terbiyesini alıp, ezan okunduğunda ise camiye gittiği gibi, bir Alevi de aynı rahatlıkla camiye gidebilmelidir.

Şia da kelime olarak; bir şeye şiddetli taraftar olmak demektir. İstilah olarak ise, Hz. Ali (ra) taraftarı ve onun muhabbetini esas alan bir mezheptir.

Bu mezhep genel hatları ile iki kısımdır.

Birisi Şia-i Velâyet: Hz. Ali (ra)'nin şahsi kemalat ve şecaatinden dolayı ona muhabbet ile taraftar olanlardır. Bunlar ehl-i sünnete muhalif olarak Hz. Ali Efendimizi diğer üç halifeden üstün görüyorlar. Muhabbet nazarı, mahubunu en üstün görme eğiliminde olduğu için, bunlarda bir art niyet ve bir garaz olmuyor. Bu yüzden, yanlış iddialarında özür sahibi oluyorlar. Hatta evliyalardan bazıları manevî olarak Hz. Ali'ye bağlı olduğundan, onu diğer üç halifeden üstün görmüşlerdir. Bu ehli muhabbet olan şianın özür sahibi olması ancak diğer üç halifeye kin ve öfke duymamak ve İslam'ın usulüne aykırı olmamak şartıyla mümkündür, yoksa onlar da mesul olurlar.

İkincisi olan Şia-i Hilafet ise; Hz. Ali (ra)'nin şahsi kemalat ve velâyetine muhabbetten çok, ona siyasi mülahazalar ile taraftar olanlardır. İran gibi birçok eski medeniyet ve kavimler Hz. Ömer (ra) zamanında fethedildiği, onların kılıcı altında saltanatlarını kaybettikleri için, bu üç halifeye, hususen de Hz. Ömer'e karşı bir intikam-ı milli hissi, İran'ın seçkin zümresinde oluştu. Bunlar bu intikam hissini Hz. Ali taraftarı olarak gösterdiler. Yani Üstad'ın ifadesi ile Ali muhabbeti altında Ömer düşmanlığı yaptılar. Bu yüzden bunların Hz. Ali'ye olan taraftarlıkları siyasidir, art niyetlidir ve garazkâranedir. İran'ın o elit tabakası incinmiş olan milli gururlarını İslam'ı parçalayan Şiaya taraftar olmak ile kurtarmaya çalışmışlardır. Bunlar içinde daha da ileri gidip dinin esasını inkâr edenler de olmuştur. İsmailiyye ve Rafizilik gibi.

Anadolu Alevileri genel olarak bu iki mezhepten Şia-i Velâyet kısmına giriyorlar. Bu Alevilerde siyasi mülâhazalardan çok, muhabbet duygusu hâkimdir. Lakin materyalist felsefenin hâkim olduğu bu dönemde, bazı dinsiz cereyanlar Anadolu Alevilerini İslam'ı mağlup etme yolunda kullandılar. Alevi kardeşlerimiz planlı ve projeli bir şekilde solculuk akımlarına angaje edilmeye çalışıldı ve maalesef başarılı oldu.

Merhum Mehmed Kırkınıc Hocamızın kaleme aldığı "[Alevilik Nedir](#)" isimli eserini okumanızı tavsiye ediyoruz. Bu kitapta Alevilikle alakalı bütün soruların cevabını bulabilirsiniz.